

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - **17072909**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

20 Ekim 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÖZGÜL SAKİ'NİN
TBMM 7/43108 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

1-Kadıköy ilçesinde ve proje alanının yakın çevresinde bulunan mevcut cami ve ibadet alanlarının sayısı, kapasitesi ve doluluk oranları nedir? Bu veriler ortadayken, yeni bir cami yapılmasını zorunlu kılan somut ihtiyaç hangi bilimsel verilere dayanmaktadır?

2-Bakanlığınız tarafından Kadıköy'de ibadet ihtiyacına ilişkin herhangi bir ihtiyaç, kapasite veya nüfus temelli analiz yapılmış mıdır? Yapılmış ise bu analiz neden kamuoyuyla paylaşılmamaktadır?

3-Mevcut ibadet alanlarının yetersiz olduğuna dair herhangi bir somut veri bulunmazken, kamusal kıyı alanında yeni bir cami yapılmasında ısrar edilmesinin gerekçesi nedir? Bu tercih, nesnel bir ihtiyaçtan mı yoksa kamusal mekânın ideolojik olarak yeniden düzenlenmesine yönelik bir siyasi karardan mı kaynaklanmaktadır?

4-Kadıköy Rıhtımında planlanan cami ve otopark projesinin dayandığı kamu yararı gerekçesi nedir? Bu gerekçe hangi somut, ölçülebilir ve bilimsel verilere dayanmaktadır?

5-Anayasa'nın 43'üncü maddesi uyarınca kıyıların kamunun eşit ve serbest kullanımına açık olması gerekirken, söz konusu projenin kıyı alanını yapılaşmaya açmasının hukuki dayanağı nedir? Deprem riski taşıyan dolgu zemin üzerinde bu projenin sürdürülmesinin sorumluluğunu kim üstlenecektir?

6-Yer altı otoparkının bölgedeki trafik yükünü artıracak yönündeki bilimsel değerlendirmelere rağmen ulaşım etki analizi yapılmış mıdır? Yapıldıysa neden kamuoyuyla paylaşılmamaktadır?

7-Yargı süreci devam ederken proje alanının tahliye edilmesi ve uygulamanın hızlandırılması hangi hukuki yetkiye dayanmaktadır? Bu uygulama, yargı denetimini fiilen ortadan kaldırmaya yönelik bilinçli bir "fiili durum yaratma" girişimi değil midir?

8-Proje sürecinde bir cami yaptırma derneğinin aktif rol aldığı doğru mudur? Doğru ise bu dernek hangi yetkiyle kamu arazisi üzerinde faaliyet yürütmektedir? Bu durum, kamu kaynaklarının ideolojik yapılar aracılığıyla kullanıldığı anlamına gelmemekte midir?

9-Projenin finansmanı hangi kaynaklardan sağlanmaktadır? Kamu bütçesinden aktarılan kaynak miktarı nedir ve bu kaynakların kullanımında şeffaflık neden sağlanmamaktadır?

10-Kadıköy halkının, meslek odalarının ve kent savunucularının dile getirdiği "kamu yararı yoktur" ve "kent suçudur" yönündeki itirazlar neden dikkate alınmamaktadır? Yerel yönetimlerin ve halkın görüşlerinin dışlanması, merkezi idarenin kent üzerindeki vesayetçi yaklaşımının bir göstergesi değil midir?

CEVAP

İstanbul ili, Kadıköy ilçesi, Rıhtım Mevkii Cami Alanı İmar Planının değerlendirme sürecinde talep sahibi Başbakanlık Diyanet İşleri Başkanlığının (İstanbul İl Müftülüğü) 25.08.2014 tarih ve

2235223 sayılı yazısında; yalnızca yürüme mesafesi değil alanda yer alan camilerin kapasitesinin düşük olması bunun yanı sıra İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığının (İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı Planlama Müdürlüğü) 20.02.2015 tarih ve 34014 sayılı yazısında “İbadet Alanı” olarak teklif edilen alanın İstanbul Anadolu Yakasında önemli toplanma ve aktarma merkezinde ve günlük hareketliliğin yoğun olduğu bir bölgede yer almakta olduğu, teklif edilen ibadet alanının en yakın camilerin 1000 metre uzaklıkta olması ve yeterli büyüklükte olmaması, ana ulaşım arterlerine olan yakınlığı, ayrıca teklif edilen alanın yine donatı alanı olması nedeniyle söz konusu alanın “İbadet Alanı” olarak planlanmasında kamu yararı bulunduğunun ifade edildiği kurum görüşü de göz önünde bulundurulmuştur.

Cami alanlarının planlanması salt rakamsal yürüme mesafesi hususuna göre planlanamayacağı için söz konusu cami alanına ait plan gerekçeleri ve ilgili belediyesinin görüşleri doğrultusunda söz konusu alandaki sadece nüfus yoğunluğu değil nüfus hareketliliği, sadece bölgedeki cami sayısı değil bölgedeki camilerin kapasitesi ve sadece yürüme mesafeleri değil erişim sistemleri açısından değerlendirme yapılarak oluşturulduğu anlaşılmaktadır.

Anayasa’nın 43 maddesi uyarınca kıyıların eşit ve serbest kullanımının belirlenmesi amacıyla yürürlüğe girmiş olan 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve bu kanuna uygulama yönetmeliği olan Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğin 14. Maddesinde “... bu yönetmeliğin 13.Maddesinde belirtilen yapı ve tesislerle, Kanunun 7. Maddesi gereği yapılabilecek kara, deniz, hava ulaşımına yönelik altyapı tesisleri, (EK İbare:RG-26/07/2014-29072) İbadet Yeri, yeşil alan düzenlemeleri kapsamında pak, çocuk bahçesi, açık spor alanları ile açık alan ağırlıklı olmak üzere ve emsali aynı amaçla ayrılan alanın %3’ünü yüksekliği 5.50 metreyi aşmayan sökülebilir elemanlarla inşa edilen; lokanta, çay bahçesi, sergi üniteleri ve idari binalarını içeren fuar, piknik, eğlence alanları düzenlenmek amacıyla doldurma ve kurutma yoluyla arazi kazanılabilir” denilmektedir.

Yönetmeliğin 14. Maddesinde dolgu yapılarak kazanılan arazilerde ibadet yerleri yapılabileceği hüküm altına alınmış olup ibadet alanlarının kamuya açık alanlar olduğu, dolayısıyla kıyının kamu kamu yararına ve kamunun eşit ve serbest kullanımına yönelik ve Anayasamızın ve Kıyı Kanununun özüne aykırı olmadığı hususu göz önüne alınmıştır.

İstanbul İli, Kadıköy İlçesi, Rıhtım Mevkii Cami Alanı İmar Planında yeraltı otoparkının yapımına müsaade edecek herhangi bir plan kararı veya plan notu ibaresi bulunmadığından, bu amaçla bir çalışma yürütülmemiştir.